

DOMOVINA

Oglasi:

Za 1 mm x 60 inseratnega stolpca mal 80 vinarjev, uradni 1-20 K, poslano, posmrtnice in reklame 2 K. Večkratne objave popust.

Izhaja ob ponedeljkih, sredah in petkih.

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Sodna ulica 6. Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva c. 16, Tel. 72.

Naročnina:

Za celo „Domovino“ (trikrat na teden) mesečno 3 K, četrtletno 9 K, polletno 18 K, celoletno 36 K. Petkova številka mesečno 1 K, četrtletno 3 K, polletno 6 K, celoletno 12 K.

Pred težko preizkušnjo.

Neugodna poročila o izidu plebiscita na Koroškem.

Ljubljana, 13. oktobra.

Neugodne vesti prihajajo iz Koroške. Računati moramo, da se nam jutri javi poraz Jugoslavije.

Ideja samoodločbe si je za žrtev izbrala Slovence. Kjer gre za probujen del naroda, tam nam plebiscita ne dajo. Kjer pa gre za uboge, zbegane, v suženjstvu s škorpjoni bičane, med vojno preganjane, po vojni zopet med dva ognja zanešene rojake, tam se nam je plebiscit usilil.

Ta plebiscit je bil karikatura samoodločbe. Ves svet in tudi naš narod trpi na vojnih posledicah. Nikjer ni pravega zadovoljstva. Vsak misli, da se mu krivica godi. To psihozo zlorabljajo protidržavne opozicije, da od nje žive. V tej psihozi se ne more govoriti o resni odločitvi. Pijani sin gre tudi proti lastni materi. Tako so tudi vsi komunisti šli proti Jugoslaviji, meneč, da s tem najbolj izrazijo nezadovoljstvo z gospodarskim redom. Gesta o militarizmu in monarhiji so v takih časih sposobna zatemniti pogled masam.

Vrhu tega je plebiscitna komisija pogazila mirovno pogodbo: odrekla je našemu delegatu glasovalno pravico, odprla je demarkacijsko linijo, porinila naše oblasti tako nazaj, da je moralo ljudstvo meniti, da so Avstriji že na pohodu, pustila je, da so Nemci metali v ljudstvo podkupovalno blago, pogrešno je razložila člen 50. mirovne pogodbe in še po 1. oktobru je dovolila nasprotniku reklamacije. V zadnjih štirih dneh se je število Nemcev zvišalo za 1000 do 2000, naše pa padlo. Vse to sta vršila Italijan in v velikovski komisiji tudi Anglež. Mi mirno cenimo vse ono, kar je po krivici glasovalo, na najmanj 5000. Občina Pustrica, ki je niti zahtevali nismo, nam je bila v Parizu usiljena in je Avstriji dala 600 glasov večine. Vsled Peckove odredbe je mnogo tisoč Nemcev bilo na dan volitve in prej v okrajih cone A in ljudstvu pretilo.

Tega plebiscita torej ne moremo priznati. Korošci v coni A so vsi Slovenci, na tem plebiscit nič ne premeni. Avstrija, če bi imela res priti v posest cone A, ne bo srečna ž njo. Če bi bili tam na krmilu pravi državniki, bi se danes ne veselili: raje bi razmišljali o potrebi poravnave z Jugoslavijo. Z volilnimi triki dosežen uspeh ne more biti trajna podlaga za državno pripadnost. Tudi Avstrija dobi sedaj iredento! Prijateljstvo med njo in Jugoslavijo je nemožno, dokler ni koroška stvar poravnana tako, da ne bo govora o zmaganih in o zmagovalcih.

Avstrija se je v tem slučaju borila za Italijo. Laški avtomobili so vozili njene zapeljance. Tudi to bi moralo dati misliti avstrijskim državnikom

Kar pa se nas tiče, moramo le reči: Neizmerna bol nam polni srce zaradi nepričakovanega položaja na Koroškem. Vendar smo bili že v težjih časih, pa nismo podlegli. *Kvišku srca, bratje in sestre! Naših bratov na severu ne zapustimo nikdar!*

Neizmerna bolečina nam reže srce zaradi novega položaja na Koroškem. Solze teko. *Ali nas bo ta udarec iztrezil in ubil ljuto gonjo nezadovoljstva, ki razjeda lastno državo, gonjo, ki je precej kriva neuspeha na severu?*

Bili smo že v težjih časih, pa nismo podlegli. *Kvišku srca, bratje in sestre! Delajmo in žrtvajmo, da ojačimo svojo domovino! Naših koroških bratov ne zapustimo v teh najtežjih njihovih dneh in nikdar pozneje!*

Borovlje, 12. oktobra ob 14. uri. (Izvirno). *Prve točne vesti iz pisarn, kjer štejejo okrajne komisije glasove, kažejo, da so nemške sleparije in nasilnosti imele uspeh. Pripraviti se moramo na službeno ugotovitev razmerja glasov, ki bo za nas neugodna.*

Celovec, 12. okt. (Izv.) *Skrutinj je ni dovršen, vendar so komisije v Borovljah in Velikovcu podvojene, tako da se bo delo moglo dovršiti še preko noči. Jutri zjutraj bodo znani že vsi rezultati. Po raznih zanestljivih virih so pa znani podatki, ki vseskozi dokazujejo, da so bile cenitve domačinov glede izida glasovanja pogrešne. Predvsem moramo ugotoviti, da je bilo število glasovalcev mnogo večje, nego so jih izkazovali imeniki po zaključku reklamacijskega postopanja! V zadnjih štirih dneh pred plebiscitom so namreč prišle nove rešitve na podlagi reklamacij, ki so bile vložene po 1. oktobru! Te rešitve so izbacile več sto naših in sprejele v imenike nad 2000 Nemcev!*

Evo nekaj rezultatov:

Borovlje: Jugoslavija 468, Avstrija 1235; Drava: Jugoslavija 141, Avstrija 252; Hodiše: Jugoslavija 274, Avstrija 304; Kotmaravas: Jugoslavija 272, Avstrija 449; Ledenice: Jugoslavija 327, Avstrija 233; Loče: Jugoslavija 410, Avstrija 228; Logavas: Jugoslavija 344, Avstrija 262; Medgorje: Jugoslavija 106, Avstrija 383; Ribnica: Jugoslavija 116, Avstrija 248; Slovenski Plajberk: Jugoslavija 285, Avstrija 61. To je edina občina, kjer je cenitev domačinov popolnoma odgovarjala, vendar je število volilcev v tej občini v zadnjem hipu zaradi reklamacij padlo od 375 na 352. St. Jakob v Rožu: Jugoslavija 968, Avstrija 716; Škofiče: Jugoslavija 286, Avstrija 354; Rožek: Jugoslavija 128, Avstrija 189; Radiše: Jugoslavija 188, Avstrija 181; Vetrinj: Jugoslavija 152, Avstrija 703; Zih-

polje: Jugoslavija 142, Avstrija 428; Zrelec: Jugoslavija 80, Avstrija 165. (V borovljskem okraju 100 odstotna udeležba). Grebinj: Jugoslavija 380, Avstrija 1290; Velikovec: Jugoslavija 230, Avstrija 1162. Dodatno: Bistrica v Rožu: Jugoslavija 500, Avstrija 420. *Ugotavlja se da imamo v pokrajini na desnem bregu Drave znatno večino!*

Avstrijska poročila.

Dunaj, 12. oktobra. (Izv.) Celovski nemškoavstrijski poročevalec javlja: Do sedaj znani izidi potrjujejo pričakovano zmago koroške stvari z vsaj 60 odstotki. Ves velikovski politični okraj je dal okoli 70 odstotkov za Avstrijo. V Borovljah štetje še ni končano, gotovo je pa že, da imajo Nemci okrog 66 odstotkov. V Pliberku so dobili Nemci 50 do 55 odstotkov, računali pa so z mnogo nižjim uspehom. Najneugodnejši je izid v Rožu, kjer so dosegli menda pod 50 odstotkov.

Plebiscit je potvorjen.

Celovec, 12. oktobra. (Izvirno). Po vsej Koroški vlada mrzlična napetost. Našemu narodu se trgajo živci v nestrpnem pričakanju. Nemški teror, ki postaja takorekoč od ure do ure silnejši in brezobzirnejši je sedaj pokazal svoje pravo lice: Nемец se zopet čuti gospodarja nad slovensko rajo. Našemu ljudstvu je položaj nerazumljiv. Tako globoko je prepričano, da je neugoden izid plebiscita nemogoč, da ne verjame vedno resnejšim in točnejšim vestem, ki prihajajo od skrutinija. Ljudstvo se zaveda, da je bilo ogoljufano! Na dan prihajajo vedno gorostasnejše glasovalne sleparije Nemcev izvršene s pomočjo Italijanov. Samo v velikovškem okraju so nam na protizakonit način sfalsificirali rezultat s pomočjo reklamacij, ki so bile vložene po 1. oktobru in so pomnožile nemške vrste kar za bataljone! Odposod prihajajo tudi vesti o sleparijah pri samem glasovanju. *Rezultat, ki ga bo plebiscitna komisija imela pred seboj, je falsificiran.* Takega plebiscita nikdar ne priznamo. Vrhovni svet v Parizu je na osnovi mirovne pogodbe poklican da naj odloči o pripadnosti plebiscitnega ozemlja na temelju ugotovitve plebiscitne komisije. Vrhovni svet ne bo mogel izreči sodbe na podlagi te ugotovitve.

Velikovec, 12. oktobra. Plebiscit na Koroškem se je vršil v znamenju velikanskih sleparij od strani Nemcev, ki so jih ščitili Italijani in nemške policije omogočali. Glasovali so tudi nemški mrtveci, tako n. pr. v Železni kapli Kristina Kalijan, umrla 29. septembra 1920, nadalje Julijana Balto... umrla 8. oktobra, pokopana pred glasovanjem, glasovala pa je isti dan popoldne. Takih slučajev je več. Italijanski delegati pri distriktnih svetih so naknadno, ko je bil reklamacijski rok že končan, sprejeli na stolice in stotine reklamacij iz posameznih občin ki niso bile upravičene in niso imele od občin-

skih glasovalnih komisij votuma ter so jih za Nemce ugodno rešili. Iz 12 občin v okrajnem glavarstvu velikovškem je po dosežanih podatkih, ki pa še niso popolni, končno bilo odbitih upravičenih slovenskih reklamacij 250 in neupravičenih nemških sprejetih 497. Ostali podatki se še nabirajo, bodisi iz teh 12 občin, bodisi iz drugih občin odkoder še nismo prejeli podatkov. Sodi se, da je bilo najmanj okrog 3000 glasov na tak sleparski način za Nemce pridobljenih.

Nove nemške nasilnosti.

Velikovec, 11. okt. Sinoči so se velikovski Nemci zbrali pred hišo gospoda Pogačnika, starega in obče spoštovanega meščana. Razgrajali so, grozili Pogačniku in vpili: „Herrars mit dem SHS Hund! Zwei Tage hat er noch Zeit zu leben!“ (Ven s SHS-psom! Dva dni ima še čas živeti!“)

Velikovec, 11. okt. Gostilničar Kandutsch se je danes na Glavnem trgu usajal nad francoskim nadzornikom orožništva in ga psoval: „Ist das Pariser Justiz!“ (To je pariška justica!) Nadzorniku je bilo že preveč razgrajanja Volkswehrovcev. Hotel je napraviti red. Neka ženska, zagrizena Nemka, je polila francoskega vojaka iz okna z vodo. Opaža se, da postajajo Nemci čim dalje bolj jezni na Francoze zaradi njihovega objektivnega postopanja. Francoski častnik je našim varnostnim stražam prepovedal prepevanje na glavnem trgu iz ozirov na mir in red. Ko se je pripeljal na glavni trg italijanski častnik z avtomobilom, so ga Nemci sprejeli s huronskim vpitjem: „Evviva Italia!“

Sinčavas, 11. oktobra. Včeraj so tukaj naše varnostne straže pregledovale avtomobile Volkswehrovcev in jim odvzele veliko zalogo orožja in municije.

Velikovec, 12. oktobra. V grebinjskem predmestju je zagrizen Nемец po imenu Müller v svoji lastni hiši z revolverjem v sobo slovenskega domačina Dobrile ter pretil njegovi soprogi, da jo bo ustrelil. Pri soprogi Dobrile se je nahajal tudi njen dojenček. Posrečilo se ji je v zadnjem trenutku ubegniti, preden je Müller izprožil revolver. Takih slučajev je pričakovati dan na dan. Orožništvo ni dovolj močno, da bi moglo ščititi slovenske domove in življenje posameznih Slovencev.

Velikovec, 12. oktobra. V pasu A je ostalo v okolišju okrajnega glavarstva Velikovec okoli 400 nemških „Volkswehrovcev“, ki se zbirajo, bodisi na raznih nemškutarskih vaseh pri Velikovcu, bodisi po gozdih v Podjuni, streljajo ponoči in vznemirjajo slovensko prebivalstvo. Slovenske občine prosijo pomoči.

Velikovec, 12. oktobra. Nocoj je v Velikovcu prišlo skoro do hudega spopada med našo maloštevilno varnostno stražo in Nemci, ki so prepevali „Die Wacht am Rein“, psovali naše ljudi in razstrgavali našo državno zastavo. Orožništvo je spopad komaj preprečilo. Le hladnokrvnosti nekaterih naših lju-

di se je zahvaliti, da ni prišlo do hudega krvoprelitja. Iz Pliberka se nam poroča, da so tam „Voikswehrovci“ zažgali sinoči dvoje gospodarskih poslopj slovenskih gospodarjev.

Kazaze, 11. oktobra. Naše varnostne straže so ujele osem Volkswehrovcov, jih razorožile in zaprle.

Celovec, 11. oktobra. Volkswehrovci in delavci, ki so jih poslali v cono A, so dobili za to novo obleko. Ker so dobili obleko, so zahtevali še nove čevlje. Obljubili so jim, da jim jih dajo po plebiscitu.

Borovlje, 12. oktobra. Včerajšnji dan je bil ponekod precej buren. Včeraj dopoldne je okrog 200 Volkswehrovcov vdrlo v Vevbro pri Velikohrovci. Obkolili so župnišče, kjer so naši fantje stražili župnika. Stražniki in naši fantje so zajeli vso tolpo in jo odvedli proti Celovcu. Sinoči nekaj pred 20. je skupina Volkswehrovcov, okoli 15 oseb, v Hodišah na cesti napadla brata učitelja Bitenca. Streljali so nanj s samokresi in ga ranili na glavi ter pobegnili. Naši orožniki, ki so medtem dobili ojačanje okoli 60 mož, zasledujejo napadalce.

Konferenca v Beogradu.

Beograd, 12. oktobra. (Izv.) Pri ministrskem predsedniku Vesniću so se danes opetovano vršile konference o položaju na Koroškem. Poročila, ki so dospela, kažejo, da so naši rojaki v plebiscitnem ozemlju izročeni najkru-tejšim nasilstvom sistematično postopajočih nemških tolup. Pred vlado stopa z vso resnobo vprašanja energične zaščite našega življa. Jugoslavija ne sme zapustiti svojih sinov, da jih sedaj preganja sovražnik zaradi njihove zvestobe napram narodu in domovini. Minister Korošec se je delj časa mudil pri Vesniću ter je razgovarjal z njim v svojem imenu in tudi poblaščen od ministra Kuvovca, ki je moral v nujnih rodbinskih zadevah odpotovati. Zvečer je interveniral v imenu demokratskih poslancev podpredsednik Ribnikar. Vlada je tudi že prejela poročilo delegata Jovanovića. Upati je, da bo ukrenila potrebne varnostne odredbe v kar najkrajšem času.

Beograd, 12. oktobra. (Izv.) Ministrski predsednik in minister za zunanje zadeve sta prejela od Jugoslovanske demokratske stranke sledečo brzojavko: „Nemški teror na Koroškem ogroža življenje in imetje naših rojakov. Od večera se v plebiscitni coni vršijo naboji in požigi. Naše ljudstvo je obinano in brez zaščite izročeno tujemu nasilstvu in sovražnikovi maščevalnosti. Rotimo vas, da nemudoma izposlušate, da naša vojska zaščiti naš življenj.“

Beograd, 12. oktobra. (Izvirno). Danes so se sestali pri ministrskem predsedniku Vesniću ministri Trumbić, Drašković in Korošec ter so razpravljali o položaju. Zvečer je podpredsednik Ribnikar ponovno obiskal g. Vesniću ter ga informiral o zahtevi demokratskih poslancev, da vlada nemudoma ukrene potrebne korake v zaščito koroškega ljudstva.

Politični položaj.

Beograd, 12. okt. (Izv.) Vsa pozornost političnih krogov je obrnjena na važne dogodke, ki so v zvezi s koroškim in jadranskim vprašanjem. Pod vtisom teh zadev so utih-nile vesti o pripravljajoči se krizi vlade. Danes je bil med radikalci in demokrati tudi dosežen sporazum glede okružnih načelnikov v Srbiji.

Beograd, 12. okt. (Izv.) Narodno predstavništvo je danes po kratki verifikacijski debati izvolilo posebno anketo za preiskavo dogodkov na Hrvaškem.

Razširjajte „Domovino“!

Italija zahteva blejski kot!

Zagreb, 12. oktobra. „Hrvat“ poroča iz Beograda, da je ministrski odbor za zunanje stvari na včerajšnji seji rešil vsa vprašanja, ki se v zvezi z direktnimi pogajanjimi z Italijo. Navodila, dana našim delegatom niso definitivna, ker bodo naši delegati v neprestani zvezi s svojo vlado. Sodijo, da bo zaradi Dalma-cije lahko došlo do sporazuma, toda glede vprašanja Reke in Albanije bi moglo priti do iznenade. Istotako bi moglo priti do nasprotij zaradi mej v Sloveniji, ker bodo Italija, kakor tudi naši delegati zahtevali žimboj strategične meje. V tem pogledu bi zahtevali Italijani take strate-gične meje, ki bi popolnoma zava-rovale Trst in železniške proge, ki ga veže z Avstrijo. Zaraditega bodo prišli Italijani z novimi nesprejem-ljivimi zahtevami, da bi ta proga bila izključno v nemških in italijan-skih rokah.

Beograd, 12. oktobra. Sinoči je bil minister za zunanje zadeve dr. Trumbić na dvoru sprejet od regenta, kateremu je poročal o dosedanjih dogovorih glede jadranskega vprašanja. Kakor se čuje, italijanska vlada ni sprejela predlogov naše vlade, naj bi se pogajanja vršila v Švici, zaradi tega se bodo vodila na Be-nskem.

Preleminarni mir med Rusijo in Poljsko podpisan.

Varšava, 12. oktobra. (Izv.) Zunanji minister grof Sanieha je spre-jel danes brzojavko iz Rige, po kateri se je včeraj pozno zvečer ... sulo premirje in preleminarni mir med Poljaki in Rusi. Rusko-poljska ... ta tvo-ri z majhnimi premebnimi demarkacij-sko črto. Od te črte se umakne Rusi in Poljaki po 15 ... 30 vrst ... bi nas med obema armadama je nevtralna cona. 144 ur po podpisu se morajo sovražnosti novsod ...

Varšava, 12. oktobra. (Izv.) Na vseh železniških križiščih Poljske je izbruhnila stavka železniških nastavljenecv in tudi strojevodij. Izgleda, da se bodo pridružili tudi uradniki. Osobje zahteva zvišanje mezd. Ves promet vlakov je ustavljen. Stavkajoči so dopustili samo nekaj bolniških vlakov za armado.

Mobilizacije na Ruškem.

Pariz, 11. oktobra. Iz Moskve se poroča: Svet ljudskih komisarjev za delo in narodno brambo je izdal dekret, po katerem se mobilizirajo vsi državljani sovjetske Rusije, ki spadajo v letnike 1886, 1887 in 1888.

Razna poročila.

Brno, 12. oktobra. (Izv.) Nocoj je prišlo v Brno do velikaških protinem-skih demonstracij. Čehi, od Nemcev opetovano izzvani, so naskočili gledališča, kjer so bile nemške predstave, napodili udeležence domov in potem de-monstrirali po mestu, razb...

Beograd, 12. okt. (Izv.) Pogajanja naše vlade z južno železnico za mesečno pavšalno odškodnino za slu-čaj, da bi država prevzela upravo prog južne železnice na našem ozemlju, so se sedaj definitivno raz-bila.

Ne priznavamo!

Koroški plebiscit je končan in mi se nahajamo pred dejstvom, ki nam je nerazumljivo, nepojmljivo: da bo izid štetja glasov za nas najbrže neugoden.

Kako je to mogoče, kako je moglo priti do tega, da je najbrže več lju-di glasovalo za Avstrijo kot za Ju-goslavijo? Ta nemška „večina“ bo sicer prav majhna, naravnost nez-natna, ampak po dosedanjih poro-

čilih je vendar prišlo do tega, da dobi Avstrija toliko glasov čez polo-vico, da bo lahko rekla, da je zma-gala, mi pa strmimo in gledamo za-čudeno na to deželo neverjetnosti, na Koroško, kjer se je zgodila pre-teklo nedeljo tudi ta najnovejša in najneverjetnejša neverjetnost, da se je pri ljudskem glasovanju večina, četudi prav neznatna, izjavila za Avstrijo, za propadlo državo, ki se nahaja na robu propada, takorekoč neposredno pred bankrotom.

Razumljivo bi to še bilo, ko bi bila večina ljudstva glasovalnega ozem-lja nemške narodnosti, ker svoje na-rodnosti nihče rad ne zataji in naj bo ona še tako ubožna in zaničeva-na. Ampak na našem koroškem gla-sovalnem ozemlju je samo neznatna peščica pravih Nemcev in za Avstri-jo je potemtakem glasovalo večje število naših zapeljanih koroških bratov, Slovencev, po vrhu so pa prišle še nemške goljufije, ki so jih Lahi z vso močjo podpirali in brez-primerni teror, ki so ga Nemci izva-jali nad koroškim ljudstvom zadnje dni pred glasovanjem, posebno pa na dan glasovanja samega.

Nemčurstvo na Koroškem je ža-losna posledica suženjstva, v kate-rem so živeli koroški Slovenci skozi stoletja, oropani vseh, tudi najmanj-ših pravic. Koroški Slovenec je na-vajen gledati v Nemcu gospoda in svojega gospodarja, kateremu mora biti pokoren in poslušen. To je tako vkoreninjeno, velik del koroških Slovencev je tako prepojen s tem du-hom suženjstva, da je šel za svojimi nekdanjimi tlačiteji takoj, ko so oni pritisnili na nje z vso svojo znano prevzetnostjo, bahavostjo in brez-primerno drznostjo.

In vendar vse to še ne bi dovedlo do avstrijske zmage na Koroškem, ker je večina ljudstva vedno bila za-vedna, ali je pa v poldrugem letu svobode spregledala in se popolno-ma osvobodila nemškega vpliva. Za nas, kakor tudi za Nemce, je bilo jasno, da bo večina ljudstva navzlic vsemu temu vendar glasovala za Ju-goslavijo in zato so se Nemci podali na pot goljufije, v čemur so jih pod-pirali njihovi italijanski zavezniki v plebiscitni komisiji in v okrajnih glasovalnih odborih. Ko je že rok za reklamacije potekel, se je črtalo z glasovalnih list okoli 600 Sloven-cev, ki bi bili opravičeni glasovati vpisalo se je pa nekaj tisoč Nemcev ki sicer ne bi bili opravičeni glasova-ti in ta goljufija je menda največ doprinesla k nemški zmagi.

In sedaj razsajajo po našem Ko-roškem podivjane nemške tolpe, pred katerimi zavedni Slovenci niso varni ne življenja ne inetka. Več naših ljudi je že plačalo z življenjem to nemško zmago, mnogi so ranjeni in tudi hiše in gospodarska poslopja zavednih Slovencev so že začeli za-žigati. Ze predvčerajšnjem smo bili primorani poslati na Koroško večje število orožnikov v varstvo našega ljudstva, ampak to še vedno ne za-dostuje in sliši se splošni klic: naša armada naj zasede Koroško in štiti naše prebivalstvo. Upati je, da že danes naše vojaštvo pride na Ko-roško, ampak to še vedno ni dovolj, ker pravici nikakor ne bi bilo zado-ščeno in naše koroško ljudstvo ne bo rešeno, ako bi šlo naše vojaštvo na Koroško samo začasno, da na-pravi red in mir, potem pa da bi se zopet umaknilo.

Mi moramo vložiti proti takemu plebiscitu, kakor se je vršil na Ko-roškem najenergičnejši protest, ker so bile nemške goljufije, združene z brezprimernim terorjem, preočitne. Mi takega ljudskega glasovanja ne moremo in ne smemo priznati, mi moramo zahtevati, da se vrši pra-vica in se nam prisodi dežela, ki je

naša po celi svoji preteklosti in po jeziku naroda, ki tam živi, ali pa naj se vrši novo glasovanje na na-čin, da bo nemogoč vsak teror in vsaka goljufija! Mi moremo priznati samo tako ljudsko glasovanje, ki bi se izvršilo popolnoma prosto in — pošteno.

Bližnji dnevi nam pokažejo, po kateri poti bo šla naša vlada v ko-roškem vprašanju — v vprašanju, ki ga mi navzlic goljufivi nemški „zmagi“ ne moremo smatrati za re-šeno v smislu nepovoljnega izida ne-deljskega ljudskega glasovanja. Na-ša mlada, ali krepka država se na-haja na razpotju. Videli bomo, ako ona pokaže svojo življensko moč, ali pa zopet odneha in se uklone pod silo razmer. Ako sedaj izgubimo Koroško, smo jo izgubili za vedno in to bi bila naša večna sramota.

Volilni poziv SKS.

Že zadnjič je „Domovina“ storila nekaj opazk k volilnemu oklicu SKS. Prihajajo nam vesti o različnem vtisu, ki ga je izzvala ponudba. Priznava se ji resnost in argumenti o potrebi složnega dela so prepriče-valni. Ravno tako pa je prepriče-valno, če se zahteva, da vsi neklerikalni elementi gredo v boj proti klerikalizmu.

Vsestransko se odobrava demo-kratsko stališče poziva, da naj kmet-je sami določijo kandidate. Napačno pa je geslo: kmeta, samo kmeta! Mi pravimo: kmet voli tistega, ki mu sme zaupati, pa bodi dotičnik potem knežkega stanu ali pa dela s peresom.

Politika ni lahka stvar. Politika je znanost in umetnost obenem. Ne-uki politiki lahko v enem trenutku več škode naredijo kakor so njihovi volilci v desetih letih zgradili.

Klerikalna stranka je imela po-prej dobrega voditelja (seveda raču-najoč z njenega ktališča). Dr. Šu-steršič je bil delaven in spreten po-veljnik, zvest svoji stranki. Danes ga SLS bridko pogreša.

V prihodnjem parlamentu pojde za ustavo. Reševala se bodo pravna vprašanja prvega reda. Čisto nove stvari se bodo morale zasnovati. Po-leg ustavnega bo najvažnejše finančno vprašanje. To je tako zamotana stvar, da jo malokateri inteligent razume. Treba znatnih študij in po-sebne prakse za to delo.

Danes ve vsakdo, da je poslanče-vanje v Jugoslaviji žrtev za vsakega, ki noče iz mandata kovati tisočakov ali pa, ki mu je mandat le skromen kruh za sedenje na poslanski klopi. Zato se sposobni branijo, rinejo pa se v osrednje razni kričači, ki niso nikdar nič storili.

Politična preudarnost mora tudi pri nas biti krepkejša kakor volilna gesta. Gledati moramo tudi na kako-vost poslancev, na njihovo znanje in delozmožnost. Mi rabimo vodečih ljudi.

Demokrati moramo skrbeti, da bo naša delegacija imela nekaj sposob-nih politikov s širokim znanjem in s tako prakso, da se bodo znali uve-ljaviti. Kmečki stan je bil toliko let zanemarjen, da še nima v svojih vr-stah dovolj politično šolanih vodi-teljev. Nič si ne prikrivajmo tega dejstva, da nas potem ne bo glava holela, ko v Beogradu ne bomo znali biti kos raznim lisjakom. Kmetški stan pa lahko najde tudi poštenih za-upnikov med inteligenco, da ga za-stopa v parlamentu.

JDS. na kmetih.

Naša stranka ima precej zaslonbe na kmetih. Zvesti so ti somišljeniki demokratske stranke, ki je vselej

branila neizprosno stališče proti politikujuči duhovščini in narod vodila v najtežjih časih častno v svobodo. Naši voditelji so med vojno pripravljali Jugoslavijo, po vojni so jo zavarovali pred separatisti. To ve ceniti vsak. JDS. je med vojno prisilila klerikalce, da so se izrekli za Jugoslavijo in po vojni jih je pritisnila, da so nehali javno goniti republikansko in separatistično geslo.

JDS. se je potegnila za kmeta v vprašanju *agrarnih reforme* in glede *izvoza*. To ve prav vsak, ki v politiki vidi pet prstov pred nosom. Tačas, ko so voditelji JDS. rešili kmeta vinskega davka, so odpravili užitinino na meso. Boj so vodili proti podraženju vseh predmetov in njihov minister je liro spravil od 11 K na 4—5 K navzdol! Gotovo vsega niso še dosegli: na vladi v Ljubljani so klerikalci, v Beogradu pa radikalki in klerikalci zasedajo važne resorte. Železniških tarifov proti ministru železnice dr. Korošcu žal še niso mogli znižati. Tu je en vir draginje!

Re je, da so mnogi pristaši JDS. krenili v „Samostojno kmetijsko stranko“, ki ima v gospodarskem oziru glede kmeta isti program kakor JDS., vendar se omejuje na zastopstvo kmetov, medtem ko JDS. skuša združiti interese vseh, da se narod preveč ne razcepi in po starem načelu: „Živimo, a pustimo, da tudi drugi žive“. Vendar s tem demokratska in napredna ideja ni trpela. JDS. je močna in ugledna stranka, ki je vodila ves boj z naraščajočo klerikalno povodnjo. Ne vemo, kako bi stvar izgledala, da ni JDS. pod vodstvom dr. Žerjave zastavila pot klerikalizmu.

JDS. se tega zaveda in njeni pristaši ž njo. Njeno delo je mirno, a solidno. Kadar je kdo v stiski, pa naj pripada katerikoli napredni frakciji, gotovo prileti k JDS. za pomoč.

Zato pa se opozarja z dežele, da nikakor ni umestno opustiti *demokratske misel na kmetih*. Nikjer ni ta misel tako čista, kakor na kmetih, kjer gredo ljudje iz čistega prepričanja v boj zoper klerikalizem.

Pristaše zagotavljamo zategadelj, da se naj zavedajo svojega naprednega prepričanja in krepko podpirajo demokratske organizacije.

Kako bomo nastopili pri volitvah, o tem se posvetuje načelstvo, 21. t. pa bo sklepal „Izvrševalni odbor“. Nato pa bodo zaupniki vsakega volilnega okrožja določili kandidate.

Rojakom iz neosvobojene domovine.

Z ozirom na volitve v konstituantno, vam, rojaki, ki ste našli zavetje v svobodni domovini in ki vam bo v njej izvrševati volilno pravico, priporočamo sledeče na podlagi smernic Jadranskega zbora in soglasnega mnenja delegatov iz zasedenega ozemlja.

Volilni zakon za konstituantno vam daje volilno pravico enako kakor državljanom, dasi po večini niste še pridobili državljanstva. Enake pravice nalagajo enake dolžnosti. V udanosti in ljubezni do narodne države ne zaostajate za nikomur. Udeležujte se torej volilnega boja, izvršujte svojo volilno pravico s to zavestjo, da gre zlasti pri teh volitvah v prvi vrsti za *blagor naše celotne skupne in edinstvene domovine*.

Obenem se pa zavedajte dolžnosti proti nesrečni domačiji, enako kakor dolžnosti proti vsej državi. Med temi dolžnostmi ni nasprotja, ker državi sami bodo prikrajšane razvojne možnosti in ogrožen mirni in blagoslojni obstoj, dokler bo okrnjeno

njeno prirodno ozemlje. Kot zvesti sinovi neosvobojene domovine delajte torej za nje osvobojenje tudi pri volitvah in zahtevajte zato, da naj se *stranke, ki jim pripadate ali ki se potegujejo za vaš glas, ozirajo na ta vaš vrhovni politični cilj*.

Ko bi se našla stranka, ki ne bi priznavala pravice našega naroda do popolnega zedinjenja in bi zaničkavala dolžnost našega naroda, da podpira v tem stremljenju vsak svoj neosvobojeni del, *odklonite takšno stranko kot protinarodno in protidržavno*. Sicer pa, če se drugače iz samostojnega političnega uverjenja ne morete odločiti za nobeno stranko, dajte *prednost tisti, ki od nje, z ozirom na njen program in na primerno sestavo njene kandidatne liste, vsak za se po svojem spoznanju in prepričanju, pričakujete največ koristi za stvar neosvobojene domovine*.

Naj pokažejo že volitve, kakor potem toliko bolj delovanje ustavodajnega zbora, da smo vsi pripravljeni in sposobni za *slogo in edinost, preko vseh strankarskih razlik, v skupnih narodnih stvareh, predvsem v boju za popolno osvobojenje in zedinjenje našega naroda*.

V Ljubljani, dne 9. oktobra 1920.
NARODNI SVET ZA NEOSVOBOJENO DOMOVINO V LJUBLJANI.

Dr. Gustav Gregorin s. r.
predsednik.

Dr. Slavko Fornazarič s. r.
tajnik.

Dopisi.

Devica Marija v Polju. V „Slovincu“ od 9. oktobra razlaga Jakob Dimnik § 4. kmetijske družbe, katerega pa menda še sam ne pozna. Svetujemo mu, če hoče kot predsednik podružnice voditi volitev, naj natančno prečita pojasnilo v pozivu podružnicami cele Slovenije v „Kmetovalcu“ z dne 31. maja 1920.

Iz Kranjske gore. Pretečeni teden nas je za vedno zapustil g. zdravnik dr. Tičar. Šestnajst let je bival med nami. Ves ta čas je pridno delal v blagor in korist kranjskegoriskim občanom. Ne le kot izvrsten zdravnik, temveč tudi kot večleten župan je znal dobro voditi vse občinske posle in ljudem svetovati, da so šli prava pota. — Njemu gre zaslug, da je postala skoraj „svetovno“ znana elektrarna — last občine. Kot občina sama je tudi — letoviško društvo in podružnica SPD, izgubilo svojega delavnega načelnika. — Le on je vedno skrbel, da sta društvi napredovali in nudili letoviščarjem dosti zabave in udobnosti. Gosp. zdravniku dr. Tičarju se še enkrat prav topla zahvaljujemo za njegovo delo in trud na vseh poljih — ter mu kličemo, na novem mestu: — na mnoga leta. Želimo pa, da nas pogostoma obiše!

Iz Sodražice. Dne 5. t. m. zvečer bi se bila pripetila kmalu večja nesreča. Po cesti iz Loškega potoka pridrdra mimo ovinka pri Kržetu kočija, v nasprotno stran pa pelje en drugi voz. Noč je bila temna in niti eden od voznikov ni imel svetilke. To se pa dogaja večkrat vsled nemarnosti poklicanih faktorjev, ki imajo skrbeti za razsvetljavo Sodražkega trga. Na vogalu pri Mikuliču je sicer svetilka ali se že dolgo sploh ne prižiga in mislim, da bi se dalo nekaj opomoči v tem oziru. Tudi na vogalu pri Kaprolu se sploh ne užiga svetilke. Ljudje prehajajo vedno mimo in pripetilo se je že par slučajev, da sta že dva utonila pri mostu. Poklicani naj se zato pobrigajo, da se to ne dogaja več ter naj se užiga izmed pet luči vsaj ti dve gori navedeni. Bomo videli.

Več prizadetih.

Gospodarstvo.

= Bolgarsko prisilno pesojilo. Bolgarski finančni minister je izročil sobranju zakonski načrt glede izdaje prisiljenega pesojila v znesku dveh milijard levov za delno kritje nezaloženih državnih dolgov.

= Pristojbina za protokoliranje. Generalna direkcija posrednih davkov je dostavila razpis vsem sodiščem, da se mora pri protokoliranju plačevati posebna pristojbina za komisijonalne in posebna pristojbina za agenturne posle, ker sta to dve različni poslovanji.

= Z žitnega tržišča. Na žitnem trgu je nastala pretečeni teden precejšnja nesigurnost. Kakor so prej forsirali cene, tako se sedaj opaža pomalo nesigurnost v Bački in Banatu. V Subotici je bilo poslednje dni najcenejše tržišče. V Pančevu so cene ostale trdne. V Osijeku se je dobivalo dovoljno pšenice, ki je vedno in za vsako ceno našla kupca. Po ostalih vrstah žita je bilo povpraševanje manjše; stara koruza je dosegla ceno 380 K, slabše blago 330 K. Najbolj se je povpraševalo po pokvarjenem žitu, katero kupujejo Nemci iz rajha; potrebujejo ga za produkcijo špirta. Moka nularica je poskočila v ceni, zlasti v Zagrebu. Na zagrebški borzi je v soboto dosegla ceno 990 do 1010 K. Nič čudnega ni, da se je izvoznih centrih plačevalo za njo 930 do 980 K. Cel teden je bil precej mlačen, a misli se, da bodo cene splošno začele padati.

= Naš ribolov na Jadranu. Pred vojno je bila glavna hrana našega prebivalstva ob Jadranu riba, kateri je ceno silno poskočila. Danes stane kilogram najnavadnejše ribe v Primorju 20 do 40 kron. Ves vojni čas je bil ribolov popolnoma zapuščen in bo treba mnogo časa in mnogo materialnih sredstev, da se ribolov dvigne vsaj na približno višino, na kateri je bil pred vojno.

= Cene usnja v Nemčiji. Kože so se v zadnjem času nekoliko podražile. Sirove kože stoji 13.65 mark do 16.50 mark za funt, telečje 14 mark do 17.20, ovčje kože 7.85 do 9.65 mark. Pri izdelanih kožah ni znatne spremembe, zato je cena tovarniških čevljev poskočila. Dočim je v septembru stal par iz govejega boksa 150 do 180 mark, stoji danes 165 do 195 mark, a iz telečjega boksa v septembru 190 do 220, a sedaj 200, do 230 mark.

= S tržišča sirovin. Sirovi med v satovju 16 do 20 K kilogram, cejen 30 K, trčan 40 do 50 K; vosek 80 do 100 K kilogram; goveja dlaka 2 do 3 K, goveji repi 40 K kilogram, konjski 120 K, griva 80 K. Za kosti je živahno povpraševanje; plačujejo se po 60 do 80 kron kilogram.

= Poljsko tekstilno blago za Jugoslavijo. Sedaj, ko se poljsko-ruska vojna bliža svojemu koncu, prihaja v poštev tudi poljska industrija tekstilnega blaga. Nizki kurz poljske marke omogoča konkurenco z italijanskim in češkoslovaškim blagom ter bi na primer meter sukna po poročilu poljskega konzulata stal 300 do 500 kron z vsemi stroški. Ni torej izključena možnost trgovske zveze s poljsko tekstilno industrijo.

= Cena volni pada. Pretečeni teden je na angleškem tržišču padla cena volni za 20 %.

= Pšenica iz Mandžurije. Iz Londona se poroča, da prispe v Anglijo pšenica iz Mandžurije, in sicer prvi transport še tekom tega meseca, drugi pa meseca novembra.

= Nova steklarna. Iz Zagreba nam poroča dopisnik 11. oktobra. V prvi hrvaški štedioni se je danes konstituirala Daruvarska steklarna d. d. z 8 milijoni glavnice. Sodeluje Prva hrvaška štediona, tvorničarja Viljem Abel iz Hrastnika in Rihard Abel iz St. ... in pa Daruvarska štediona. V bližini Daruvarja je, že obstojala tvornica za steklo, ki pa je morala svoječasno prenehati. Nova tvornica bo proizvajala letno 150 vagonov stekla za šipe, kar odgovarja letni potrebi za skoraj vso državo.

= S tržišča usnja. Obračuni za pretečeni mesec so se uredili na temelju cene 45 K za kilogram. Za tekoči me-

sec je pričakovati sprememb, ker je vojno ministrstvo pristalo na prosti promet s kožami. Iz inozemstva je prispele v zadnjem času precej vaches-podplatov, ki se prodajajo po 170 do 180 K kilogram, a bili bi gotovo ceneji, če bi se ne bila raznesla vest o prepovedi prodaje kož.

= Mednarodni kongres za ureditev železniškega prometa bo dne 15. t. m. v Parizu. Na kongresu bodo reševali vprašanje o direktnem potnem prometu, o potnikih in o carinskih olajšavah.

= Madžarski eksport in import. Po uredbi madžarkega prehranjevalnega ministra se razpravljajo vsa transportna poverenja in izvoznice v carinsko inozemstvo.

= Produkcija svile. Ministrstvo trgovine in industrije je prejelo uradno poročilo, da imata tovarni svile v Pančevu in Novem Sadu izdelane svile v težini tri tisoč kilogramov. Ministrstvo namerava ustanoviti še eno tovarno svile, in sicer v Turškem Bečju.

= Petrolejske studence na Hrvaškem in sicer v okolici Pakraca, ki so jih nedavno našli, je vzela v eksploatacijo zagrebška Jugoslovanska banka v zvezi z londonskim sindikatom Royal Oil Company.

= Središnja zadružna banka. V Zagrebu je bila osnovana te dni Središnja zadružna banka z glavnico 20 milijonov kron. Osnovali so jo hrvaško-slovansko gospodarsko društvo v zvezi z nekaterimi velikimi tvrdkami, poseb-

Politični pregled.

+ **Razkoj v socialno-demokratski stranki v Mariboru.** Dopisnik nam javlja: V Mariboru je prišlo do razkola v socialno-demokratski stranki. Pri reklamaciji je mnogo socialno-demokratskih volilcev izjavilo, da so Slovenci, da si potom te izjave pridobe volilno pravico. Nekaj najzagrizenjših Nemcev se pa po prigovarjanju voditelja Nachtigalla ni hotelo vpisati za Slovence, temveč so se vpisali kot „Jugoslovanski državljanji“. Vsled tega jih je oficijelna socialno-demokratska stranka izključila. Ti socialni demokratje so sedaj ustanovili svojo posebno stranko, ki se nazivlja „Ujedinjena socialistična stranka“. Tako je Maribor poleg socialno-demokratske stranke dobil še novo stranko ujedinjenih socialistov. Pristaši te nove stranke so sami najhujši nemški nacionalci.

+ **Invalidi in volitve.** Na včerajšnji skupščini invalidov so sklenili, da se vsaki stranki, ki bo izdala volilno listo, stavi pogoj, da bodo na listo postavili tudi po enega invalida kot kandidata.

+ **Radičevci in seljačka buna na Hrvaškem.** Zagrebške sodne oblasti imajo v rokah sledeče zanimivo pismo, katero je skušal iztihotapati v zaporu se nahajajoči pristaš Radičeve seljačke stranke Simo Lončarič iz Dugegega sela, in iz katerega je razvidno, da so bili voditelji seljačke stranke v ozki zvezi z zadnjimi nemiri na Hrvaškem. Pismo, naslovljeno na podpredsednika Radičeve stranke dr. Mačka se glasi: „Vodstvo seljačke stranke naj za vsako ceno opozori Srdoviča, da mora za slučaj, da pride do glavne razprave, preklicati vse svoje izpovedbe, ki jih je podal v preiskavi o sklepih glavnega odbora stranke glede izbruha revolucije na Hrvaškem. On ne bo upropastil samo samega sebe, ampak celo vodstvo stranke, posebno podpredsednika. Istotako naj prekliche vse izpovedi, ki jih je podal o meni Lončariču in Miki Prodanu. Mi zveze s Srdovičem in s stranko ne bomo priznali. Najbolje bi bilo, da bi Srdovič simuliral blaznost. To pismo naj se izroči dr. Mačku, a nikakor ne gospej Radičevi, ker bi jo preveč užalostilo. Radi Srdovičeve izjave pride mogoče tudi Predavec pod ključ. Iz zapora 19. septembra

1920., Simon Lončarić.“ To pismo je nepobiten dokaz, da je glavni odbor Radićeve stranke že davno pred popisovanjem živine razpravljala o revoluciji, ki naj bi se uprizorila na Hrvaškem. Lončarićevo pismo je znano ne samo pristašem hrvatske zajednice, ampak tudi njihovim eksponentom na vladi, posebno banu dr. Laginji. Kljub temu sta dr. Maček in Predavec še vedno na svobodni, dr. Basariček, ministerjalni uradnik, pa še sedaj agitira po Hrvaškem za revolucijo. Vlada noče ničesar ukreniti, ker hoče pomagati hrvatski zajednici, da bi se s pomočjo seljačke stranke rešila popolnega propada.

+ **Odprto pismo grofu Sforzi** pred njegovim odhodom na jadransko konferenco priobčuje Sonninov organ *Giornale d'Italia*. V pismu pravi list, da je jadransko vprašanje odprto od momenta premirja, a da noben italijanski minister zunanjih zadev ni imel tako ugodnega stališča kakor ga ima danes Sforza. „Clemenceau, ta stari skeptik in opozicionist, je v Indiji, Lloyd George je pokazal že parkrat svoj desintereselement, Wilson se poslavlja iz bele hiše, torej situacija je za nas jako ugodna! Ali kakor so ugodni naši izgledi v zunanjem pogledu, tako je nevarno z ozirom na položaj v Italiji sami. Državnik, ki bi s svojo popustljivostjo ali omahljivostjo spravil v nevarnost življenjske zahteve in interese Italije, zagrešil bi največji zločin nad Italijo, on bi vrgel iskro v sod smodnika. Zato ne sme biti govora o nobenem popuščanju, ker bi to bilo dokaz naše notranje slabosti, ki bi jo znali izkoristiti ne samo naši sovražniki na naših mejah, nego tudi neprijatelj v naši državi bi porabil priliko, ker v popuščanju naših državnikov bi videl in spoznal negotovost in naše nezaupanje v lastno moč. Sforza je prevzel na sebe velikansko odgovornost, naj torej v trenutku, ko se rešuje jadransko vprašanje, vedno misli, da se rešuje tudi bodočnost Italije.“

+ **Poljska proti mali ententi?** Nemški listi poročajo iz Varšave: Dejstvo, da rumunski zunanji minister Take Jonescu ni prispel v Varšavo je razlagati le na ta način, da je poljsko javno mnenje, kakor tudi vlada, odločno proti poizkusom, da bi se Poljska pridružila mali ententi.

Novosti.

* **Demonstracije.** Kakor blisk se je raznesla po Ljubljani vest našega lista, da bo službeno štetje glasov na Koroškem dalo najbrže neugoden rezultat za nas. Dobrovoljci, dijaki in druga mladina se je zbrala in v svojem razumljivem ogorčenju vdrli v gledališča in zahtevala, da se predstave takoj prekinejo, ker ne gre, da bi se v Ljubljani igralo v gledališčih v mo-

mentu, ko nam hočejo iztrgati iz živega telesa toliko tisoč Slovencev. Predstave so bile prekinjene, mladina je pa šla potem v kavarne in gostilne in zahtevala, da se takoj zaprejo. Burni prizori so se odigravali zlasti pred kavarno „Zvezdo“, kjer je godba igrala vse se koračnice! Kmalu so bili vsi javni lokali zaprti. Mnogo gostov se je pridružilo demonstrantom, ki so s klici ogorčenja proti nemškimi sleparijam in zvestobe napram koroškemu bratom korakali v gostih masah po ulicah. Vedno in vedno se je ponavljal klic: Koroške ne damo! Bratov ne zapustimo! V poznih urah je nastal zopet mir.

* **Zaradi žaljenja časti** je vložil narodni poslanec Ivo Grisogono iz Dalmacije točbo proti uredništvu socijalističnih „Radniških Novin“. Ivo Grisogono pravi, da je to v njegovem 20letnem narodnem in javnem delu prvi slučaj, da je kdo napadel njegovo osebnost in da hoče dati „Radniškim Novinam“ pred sodiščem priliko, da dokažejo svoje trditve.

* **Naše sokolstvo** je v polni meri izvršilo svojo dolžnost povodom koroškega plebiscita. Skrbelo je za varnost naših ljudi na plebiscitnem ozemlju, vedlo pa se je povsod nad vse dostojno in nikdar ni izzivalo nasprotnikov, temveč se je samo branilo — vedno z uspehom — ako je bilo napadeno. Ko bi ne bilo na Koroškem teh discipliniranih sokolskih straž, bi bil plebiscit skoraj gotovo sploh onemogočen, ker bi za to poskrbeli tisoči oboroženih volkwehrovcev, ki so s svojim terorjem takointako dovolj vplivali na izid glasanja, tako pa vsaj vsega svojega načrta niso mogli izvršiti.

* **Goriški nadškof bo odpoklican.** Tržaška „Edinost“ poroča, da bo goriški nadškof dr. S. ..., proti kateremu Italijani že dolgo časa rujejo, v kratkem odstranjen iz Primorja. Imenovan bo baje za kardinala in odpoklican v Rima. Promoveatur ut ammoveatur! Njegov naslednik v Gorici bo zagrižen Italijan ravnatelj centralnega semenišča monsignor Castelliz.

* **Tajništvo „Jadranskega zbora“** v Ljubljani pozivlja vse bivše predsednike in člane Narodnih svetov v zasednem ozemlju ter vse bivše župane, deželne in državne poslance, da prijavijo nemudoma svoje naslove poslovalnemu odboru „Jadranskega zbora“ v Zagrebu, Markov trg št. 6/I. Ker se vrši II. kongres Jadranskega zbora dne 31. oktobra in 1. novembra t. l. v Beogradu, na katerem se bo razpravljalo o vseh važnih političnih vprašanjih naše zasedene domovine, je nujno potrebno, da se vpošljejo te prijave pravočasno, ker le na ta način bo mogoče poslati pozvanim delegatom pozivne legitimacije za udeležbo na kongresu. — Tajništvo „Jadranskega zbora“ v Ljubljani, Pražakova ulica št. 3/I.

* **Podivjanost.** Iz Maribora nam poročajo: Ko se je včeraj premikal pogrebni spreved zahrbino ustreljenega podnarednika Čuša mimo trgovine Mydli, se je nastavljen omenjene tvrdke smejal ter izzivalo-

če pripomnil, da bi se moralo vse Slovence na ta način spraviti na drugi svet. Naši ljudje so vsled tega izzivanja vdrli v trgovino, ga prijeli ter odvedli na policijo.

* **Reševanje stanovanjske bede** v Sarajevu. Stanovanjski urad v Sarajevu je prišel na originalno idejo, kako naj se reši stanovanjska beda; pometal je namreč na ulico rodbine vseh rezervnih oficirjev, ki so bili pozvani v vojno službo. Polkovnik Mihajlovič je bil pozvan kakor aktivni oficir v Albanijo, a ko je odšel je policija izgnala na ulico njegovo soprogo s tremi otroci, češ, da je mož odsoten, a obitelj mora biti pri možu. Medtem pa imajo tisoči Židov svoja luksuzna stanovanja.

* **Naklonitve ustavljene.** Ministrstvo financ je odredilo z odlokom Dr. Broj 90.063 z dne 9. julija 1920, da je ustaviti izplačilo naklonitev po zakonu z dne 28. marca 1918, drž. zakonik številka 119. Ker predvideva nova „Uredba o začasnih pomoči invalidom, vdovam in sirotam“, ki izide v kratkem, državno pomoč (pokojnino, preskrbo) tudi nekaterim osebam, ki po dosednjem zakonu niso imele te pravice, naj vložijo pri pristojnem občinskem uradu prošnjo za odmero pokojnine vse one osebe, ki jim bo sedaj ustavljena naklonitev in so mnenja, da imajo pravico do državne preskrbe. Po 1. 6. 1920 izplačane naklonitve bodo odtegnjene pri likom odmere in izplačevanja novih preskrbnin. Občinski uradi vpošljejo zbrane prošnje pov. za soc. skrb deželne vlade za Slovenijo (invalidski oddelek) v Ljubljani. Istočasno je sporočilo ministrstvo za finance, da se ukinejo glasom odloka Dr. Br. 69742 tega ministrstva podpore za družine mobiliziranih in ujetih vojakov po zakonu z dne 27. 7. 1917, drž. zakonik št. 313. Družine onih vojnih ujetnikov, ki se še niso vrnili, naj vložijo istotako prošnjo za odmero in nakazanje preskrbnine.

* **Avtomobili za vojsko.** Ministrstvo vojne je dobilo iz Francoske deset vagonov prevoznih avtomobilov, ki se porabijo za vojsko.

* **Orožniki - dobrovoljci.** Ministrstvo za agrarno reformo je izdalo naredbo, ki določa, da se tudi orožnikom-dobrovoljcem podele zemljišča, če predložijo potrdilo, da so poljedelci in spričevalo o svojem gnotnem položaju.

* **Smrt vsled električnega toka.** Desetletni deček Ivan Zanimovič v Šibeniku se je popel na železni drog, da se dotakne električne žice. Komaj se je dotaknil žice, je padel mrtev na tla — truplo je zgorelo. Tok je bil močan 35.000 voltov.

* **Naredba o novih draginskih dokladah** za državne aktivne in v pokojne državne nameščenice ter njih sirote, ki je izšla dne 7. t. m. v „Službenih Novinah“ št. 221, stopi v veljavo s 1. oktobrom t. l. in se objavi v celoti v eni prihodnjih števil „Uradnega lista“. Z likvidacijo novih draginskih dokladov se je že pričelo. Istotako je finančno ministrstvo glasom „Službenih Novin“ z dne 8. t. m. D št. 222, uvažujoč sedanje življenjske razmere na novo uredilo pristojbine in dnevnice glede povračila potnih stroškov državnih nameščenic za službena potovanja in selitve. Tudi ta naredba je veljavna od dne 1. oktobra t. l. dalje in jo objavi „Uradni list“.

* **Inšpekcija dela.** Ministrstvo za socialno politiko je sklenilo, da se teritorij naše države razdeli na 18 inšpekcij dela.

Tatu že imamo!

Ravnokar je izšla brošura „Tatu že imamo“, vrlo zanimiv in najboljši odgovor na klerikalno brošuro „Primito tatu“. Brošura se dobiva po knjigarnah in trafikah ter pri kolporterjih, izvod à 3 K. Tudi se lahko naroča pri upravnistvu „Domovine“ v Ljubljani, Sodna ulica 6. Poslana po pošti kot tiskovina stane knjižica „Tatu že imamo“ 3 K.

V farovžu je skriti!

Družba JADRAN
Dunajska cesta št. 9
kupuje 234 10-10
orehe
letošnjega pridelka v vsaki množini,
je zdravo, lepo, dobro sušeno blago, kolo-
dvor Ljubljana ali v skladišče Ja-
dran dostavljeno, po solidnih cenah, vreče
se določajo za polnitev.

Volilni red

za

Ustavotvorno Skupščino
kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Priredil dr. Stefan Šagadin.

— Cena 16 K. — 241 8

Založila Tiskovna zadruga v Ljubljani.
Sodna ulica št. 6.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI

Štritarjeva ulica št. 2. Podružnice v Splitu, Trstu, Celovcu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru in Brevoljah; bančna ekspozitura v Ptuju.

Delniška glavica
in rezerve okrog **K 50,000.000** —
Telefon št. 261.

Sprejema
vloge na knjižice in takoj račun
proti ugodnemu obrestovanju.

Čepuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev
= valut in dovoljuje vsakovrstne kredite =
Brzjavni naslov: „Banka“.

Delniška glavica
K 30,000.000

Jadranska banka :: Podružnica Ljubljana

Rezerve in OKOL
K 10,000.000

Centrala: Trst. Podružnice: Beograd, Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Maribor, Metković, Opatija, Split, Sarajevu, Šibenik, Zadar, Ekspozitura Kranj

Sprejema: Vloge na knjižice — Vloge na tekoči
in žiro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. —
Rentni davek plača banka iz svojega.

Bankotira: Menice, deviza, vrednostne papirje itd.
Izdaja: Ček, takarnice in akreditive na vsa tu- in
inozemska mesta.

Prezema: Borzna prometna in vsa vrsta
kulantneje

Brzjavni naslov: Jadranska.

Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne
papirje itd

Knje predume: na vrednostne papirje in na
blago, ležeče v javnih skladiščih. Daje trgovske
kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Telefon št. 257